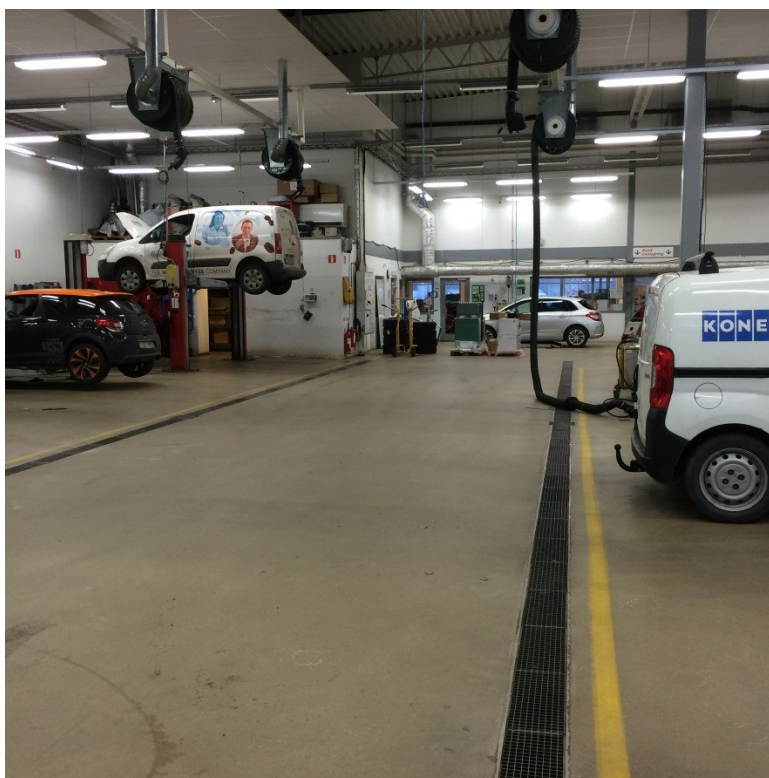

Årlig rapport för tillsyn av verkstadsbranschen 2014

Innehåll

Beskrivning av branschen	3
Tillsynsarbetet över branschen	3
Större förändringar inom verkstadsbranschen	4
Miljöarbetet inom branschen	4
Miljörapport/årlig rapportering	4
Egenkontroll	4
Energi	5
<i>Goda exempel på arbete/förbättringar inom energiområdet</i>	5
Kemikalier	6
<i>Praktiska exempel på arbete/förbättringar inom kemikalieområdet</i>	6
Indikatorer för tillståndet i branschen	7
Tillsynens positiva påverkan på företagen	7
Bilaga	9

Beskrivning av branschen

Branschen omfattar såväl stora mekaniska verkstäder, små smyckesverkstäder som bilverkstäder och olika former av lackerare. Det finns i nuläget fyra tillståndspliktiga (B) anläggningar (tillstånd ges av länsstyrelsens miljöprövningsdelegation) och 21 stycken anläggningar som kräver anmälan (C) inom Stockholms stad. I förvaltningens tillsynsregister Ecos finns ytterligare ca 400-500 anläggningar (små verkstäder), fortsättningsvis benämnda U-verksamheter, registrerade. Det är företag som inte omfattas av miljöbalkens krav på tillstånd eller anmälan.

Tillsynsarbetet över branschen

Eftersom det är vitt skilda typer av företag inom verkstadsbranschen så varierar tillsynsbehovet. Generellt är dock tillsynen inriktad på förebyggande verksamhet såsom granskning av kemikalie- och avfallshantering och verksamheterna besöks regelbundet. Inför 2014 planerade förvaltningen att inspektera 28 verksamheter och inspektionerna genomfördes enligt plan.

Stora verksamheter som exempelvis Sandvik och System 3R besöks varje år. Förutom detta så ingår i den årliga tillsynen följande aktiviteter:

- Granskning av miljörapporter
- Inspektioner i samband med periodisk besiktning
- Inspektioner i samband med anmälningar om förändringar
- Handläggning av anmälningsärenden
- Kommunikation kring mindre förändringar som inte kräver anmälan
- Hantering av klagomål på störningar
- Tillsynsvägledning framförallt rörande tolkning av föreskrifter
- Åtalsanmälningar och förelägganden

Medelstora verksamheter, t.ex. Combi-Lack, Bodycote Värmebehandling och de större bilverkstäderna, besöks vartannat till vart tredje år. Hit hör 48 stycken U-anläggningar där det bedömts att de kräver mer tillsyn än de övriga mindre verksamheterna. De omfattas därför av fast årlig avgift. Några av företagen, 13 stycken, inom kategorin medelstora verksamheter lämnar in årliga rapporter över bl.a. avfallshantering och förbrukning av lösningsmedel.

Rapporten omfattar verksamheter som fått minst ett tillsynsbesök under året, se tabellen i bilagan. Tillsyn under året har även träffat många andra verksamheter, exempelvis i form av förelägganden, granskningar av inkomna handlingar och telefonsamtal.

Större förändringar inom verkstadsbranschen

Här nedan redovisas exempel på förändringar under 2014 som skett hos de större verksamheterna inom verkstadsbranschen:

- System 3R har installerat ett nytt system för rening av skärvätska.
- Stockholms reparationsvarv har ISO 14001-certifierats

Miljöarbetet inom branschen

Miljörapport/årlig rapportering

I bilagan listas de 28 företag som fick minst ett tillsynsbesök under perioden januari-december 2014. Fyra företag lämnade in miljörapport och tolv företag lämnade årsrapport. Syftet med miljö- och årsrapport är att tillsynsmyndigheten fortlöpande ska få in de uppgifter som behövs för att kunna bedriva en effektiv kontroll över verksamheternas miljöpåverkan. Rapporterna innehåller t.ex. uppgift om mängd och typ av avfall som körts bort och en uppräknning av de eventuella incidenter som skett under året. Genom att incidenterna sammanställs kan miljöförvaltningen tydligare se om orsaken har berott på brister i någon del av egenkontrollen. Företagen får en skriftlig eller muntlig återkoppling på det som redovisats i rapporten.

Egenkontroll

Av bilagan framgår att verksamheterna har en godtagbar egenkontroll. Det finns naturligtvis utrymme för förbättringar. Egenkontrollen är företagets egna verktyg för att fortlöpande kontrollera och utvärdera de risker för miljön och människors hälsa som deras verksamhet kan ge upphov till. Ett sätt att kontrollera att ett företag har en god egenkontroll är att exempelvis granska skriftlig dokumentation av rutiner och sedan, inte minst, kontrollera hur rutinerna tillämpas i verkligheten. Egenkontrollen måste genomsyra hela företagets organisation.

Energi

Energifrågor diskuteras med alla typer av verksamheter som miljöförvaltningen har tillsyn över. Det är en tacksam fråga då de flesta åtgärder leder till så väl miljövinster som minskade kostnader. I verkstadsbranschen finns det flera företag som har energikrävande processer. Däremot är det inte vanligt att verksamheten äger sina lokaler och därmed har de liten rådighet över uppvärmningen. Verksamheterna har möjlighet att få en timmes gratis rådgivning om energi via Energirådgivningen. Det är en opartisk service från flera kommuner i Stockholmsregionen. I samband med tillsynen upplyser förvaltningen om detta och under 2014 gjorde Energirådgivningen besök hos fyra verksamheter inom verkstadsbranschen. Behovet och intresset är dock större än så men Energirådgivningen har hittills prioriterat andra objekt, exempelvis bostadsrättsföreningar.

Goda exempel på arbete/förbättringar inom energiområdet

- Stockholms Industrilack har försett sitt tvättbad med direktvärme istället för att värma upp via varmvattenberedaren och oljepannan. Verksamheten har också planer på ytterligare åtgärder för att minska energiförbrukningen.
- Snickeri Ett har upptäckt att egenkontroll inom energiområdet lönar sig. De började granska sin energiförbrukning på dygnsbasis och kom då fram till att de betalat för all energiförbrukning i fastigheten sedan år 2007/2008 då fastighetsägaren bytte uppvärmningssystem. Då skedde en felkoppling av elen. Fastighetsägaren har återbetalat en stor summa till snickeriet.
- Hos Stockholms Bil & Kaross bytte de samtliga lysrör och armaturer i verkstaden till lågenergivarianter under 2014. Belysningen är numera uppdelad i sektioner så att de inte behöver tända överallt när de står och jobbar.
- Det lönar sig att göra investeringar i uppvärmningssystemet, även för företag som hyr sin lokal. För Autocity bilskador sänktes hyran då de bytte ventilationssystemet i lokalen och uppvärmningen ställdes om från direktverkande el till fjärrvärme. Ventilationssystemet har också försetts med en värmeväxlare. Verksamhetsutövaren menar att kostnadsbesparingen för uppvärmning är ca 10 000 kr/månad under vintern.

Kemikalier

Alla tillstånds- och anmälningsskyldiga verksamheter som hanterar kemiska produkter ska ha en förteckning över dessa produkter. Syftet med förteckningen är att företaget ska få en säkrare hantering av kemikalierna och bl.a. kunna göra aktiva val genom att byta ut miljö- och hälsofarliga produkter mot sådana som ger en mindre påverkan på miljö och hälsa. De allra flesta tillstånds- eller anmälningsskyldiga verksamheterna inom verkstadsbranschen har en godtagbar kemikalieförteckning. Även här bedriver förvaltningen ett aktivt arbete med att få företagen att nå målet. Verksamheter som har brister inom det här området kommer att följas upp. Flera företag har gått ett steg längre och redovisar sina kemikalieförteckningar på ämnesnivå, som exempel kan nämnas Sandvik, Stockholms Industrilack och System 3R. Genom att ta reda på vilka ämnen som ingår i de kemiska produkter som används i verksamheten så kan ett än mer effektivt arbete med substitution av kemikalier bedrivas. Målet är att få bort produkter som innehåller s.k. utfasnings- och riskminskningsämnen. Under 2014 har förvaltningen deltagit i ett projekt inom storstadssamarbetet med syfte att utveckla arbetet med kemikalieförteckningar. Resultatet har dock ännu inte implementerats i tillsynen.

Så kallade U-verksamheter har ingen formell skyldighet att vara sig ha en skriftlig dokumentation av sin egenkontroll eller en skriftlig förteckning över sina kemiska produkter men det finns exempel på företag, främst sådana som tidigare klassats som anmälningsskyldiga eller större bilverkstäder, som ändå har en sådan skriftlig dokumentation. Under 2015 kommer förvaltningen att fokusera på att även få U-verksamheterna att upprätta kemikalieförteckningar.

Praktiska exempel på arbete/förbättringar inom kemikalieområdet

- Genom provtagning har Sandvik upptäckt att grundvatten som pumpas bort under fastigheten i Västberga innehåller förhöjda halter av volfram. Pumpningen görs av fastighetsägaren och har troligen pågått sedan 1950-talet. Uppskattningsvis tre kg volfram når Henriksdals reningsverk varje år på det sättet. Enligt Stockholm Vatten är inte volfram ett problem för reningsverket men det är ändå viktigt att Sandvik gör vad de kan för minska tillflödet. En flödesstyrd provtagare har installerats och fortsatt provtagning pågår för att se om halterna varierar med tiden.
- I slutet av 2014 gjorde miljöförvaltningen och Stockholm Vatten en gemensam tillsynsinsats av två verksamheter ute

vid Bromma flygplats. Tillsynen gjordes i samarbete med Swedavia och var en fortsättning på den insats som påbörjades år 2013 med syfte att få bättre kontroll på kadmiumutsläpp till Bromma reningsverk. Resultatet redovisades i miljöförvaltningens rapport Tillsynsrapport små verkstäder 2014.

- Snickeri Ett har sedan år 2013 helt övergått till att använda vattenbaserade färger vid grundmålning.

Indikatorer för tillståndet i branschen

Indikator och årsmål

Indikator	Årsmål
Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sin energianvändning (objekt med årsavgift)	100 %
Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sina transporter (objekt med årsavgift)	100 %

För att försöka mäta nyttan av tillsynen finns s.k. branschindikatorer och samtliga besökta företag som betalar fast årlig avgift uppfyller dessa mål som ställts upp för verkstadsbranschen.

Majoriteten av branschens företag anses inte vara transport-intensiva. De flesta har inte ens egna fordon utan godstransporterna sköts av företagets kunder eller transportfirmor som kunden valt. Miljöbelastningen är därmed en indirekt miljöpåverkan. I de fall som verkstadsföretaget väljer transportör kan miljörelaterade krav ställas vid upphandlingen.

Tillsynens positiva påverkan på företagen

Det går inte att använda ovan nämnda indikatorer för att se om tillståndet i branschen blivit bättre jämfört med tidigare år eftersom utfallet var varit 100 % flera år i rad. Det som istället tydligt märks är att företag som fått ett eller flera tillsynsbesök får en positiv utveckling när det gäller sitt miljöarbete. Verksamheten kommer igång med att ta reda på vilken miljöpåverkan de har och jobbar sedan vidare utifrån det. Vid nästa inspektionstillfälle är det oftast färre brister och inspektionen kan genomföras på ett mer effektivt sätt eftersom förvaltningen och företagen fått ett mer likartat sätt att diskutera kring miljöfrågorna. Energifrågorna är ett tydligt exempel. Första gången tillsynen tar upp det hos medelstora U-verksamheter så anser många företag att det inte är ett prioriterat område. Vid de

efterföljande inspektionerna har kunskapsnivån höjts och verksamheterna visar ett betydligt större intresse och har börjat tänka i nya banor. Stora verksamheter har ofta ett mer aktivt arbete med att energieffektivisera sina processer.

Bilaga

Sammanställning av branschens tillsyn (besökta verksamheter) under 2014 samt bedömning av egenkontroll och kemikalieförteckning

Objekt	Prövn.nivå	Godtagbar egenkontroll	Ej godtagbar egenkontroll	Godtagbar kemförteckning	Ej godtagbar kemförteckning	Lämnar miljörapport	Lämnar årsrapport
Sandvik	B	X		X		X	
System 3r International	C	X		X			X
Nobel Biocare AB	C	X		X			X
Belox	B	X		X		X	
Multi Cad i Stockholm	B	X		X		X	
Stockholms industrilack	C	X		X			X
Bosch Rexroth Teknik	C	X		X			X
Gila Produktion	C	X		X			
Målarvarvet	C	X			X		
Stockholms Reparationsvarv AB	C	X			X		X
Dentatus	B	X				X	

Objekt	Prövn.nivå	Godtagbar egenkontroll	Ej godtagbar egenkontroll	Godtagbar kemförteckning	Ej godtagbar kemförteckning	Lämnar miljörapport	Lämnar årsrapport
Bodycote Värmebehandlingar	C	X		X			X
Cromtryck	C	X		X			X
Lesjöfors Stockholms fjäder	C	X		X			X
Mälarlack	U	X					
Snickeri Ett	U	X					
Autocity bilskador	U	X					
Primecar Skadecenter	U	X					
Stockholms bil & Kaross	U	X					
Stockholm inredningssnickeri	U	X					
Bilia Södermalm	U	X					X
Bavaria Stockholm	U	X					
Europeiska Motor (Vällingby)	U	X					
Norba AB	U	X					

Objekt	Prövn.nivå	Godtagbar egenkontroll	Ej godtagbar egenkontroll	Godtagbar kemförteckning	Ej godtagbar kemförteckning	Lämnar miljörapport	Lämnar årsrapport
NTM/Dalens lastbilsservice	U	X					
Peab Drift underhåll Kvastvägen	U	X					
Swecon Anläggningsmaskiner	U	X		X			
Jaguar/Landrover-verkstad	U	X					